

Добрі історії

•

МАСЛИНИ НА ДЕСЕРТ

Галина ВДОВИЧЕНКО
Олександр ВІЛЬЧИНСЬКИЙ
Василь ГАБОР
Володимир ЄШКІЛЄВ
Степан ПРОЦЮК
Наталія РОЩИНА
Кузьма СКРЯБІН

Харків
«ФОЛІО»
2015

ГАЛИНА ВДОВИЧЕНКО

Никифор та інші чоловіки у грі «Вірю-не-вірю»

(Варіації на тему роману «Бора»)

Яскраво зблиснуло, тонким білим лезом розкраявши небо, — гігантська чаша, перевернута над дахом, з гуркотом розбилась на друзки. П'ятеро у кімнаті втягнули голови у плечі, немов справді очікували на падіння уламків згори. Лампи у люстрі згасли — вітальня занурилась у густу чорнильну темряву, з неї зашурхотіло: це Бора заходилася шукати свічки. Щось впало на підлогу, покотилося з глухим звуком.

— А що? — сказала Лідія й чиркнула сірником біля каміна. Мерехтливим колом попливло звідти до столу полум'я свічки, химерно змінивши риси жіночого обличчя. — А нічого! Бачу у цій ситуації кілька позитивних моментів. Можемо розпалити камін, дрова маємо... Нарешті посидимо біля каміна.

— Влаштуємо чаювання, — підхопила Бора. — З пересіданнями.

— З чим? — голос Гордія із темряви.

— З пересіданнями. «Аліса»... Шалене чаювання...

Кудлата тінь Гордія ковзнула по стіні. Він не розчув чи не зрозумів, про що йдеться. Які пересідання, справді?..

— Нарешті нікуди не поспішатимемо, — голос Лідії стихився й сповільнився. Їй до вподоби оце сидіння при свічках. — У нас в усіх зазвичай як? День до вечора пролітає, як одна година... Що то з часом робиться? У дитинстві — згадайте! — усе було інакше, а зараз не встиг отямитись — вечір. Ранок — вечір, ранок — вечір... Радій, Божко, життю, поки не подорослішала.

— У мене теж час біжить, — заперечила Божка. — Тут річ не у віці. У чомусь іншому.

— Звичайно, в іншому, — голос Івана Івановича трохи захрип, він прокашлявся й продовжив: — Час прискорився для всіх, і для дітей теж.

— Для підлітків, — виправила Божка.

На її репліку ніхто не відреагував.

— Не у буквальному ж сенсі? Оце прискорення... — голос Лідки.

— Чому ж? У буквальному. З коефіцієнтом 1,618...

— Як то ви запам'ятали?

— Це число «золотого перетину». Один з найважливіших показників структури світобудови. Я такі речі пам'ятаю.

Бора запалила ще одну свічку, пішла на кухню, покликавши Божку собі у помічниці. А на зворотньому шляху ще зі сходів почула:

— ...на жаль, теперішній світ не той, що був раніше: кожен хоче писати книжки, а діти не слухають батьків...

— Во-во! — погодилась Лідія.

— Це шумерська поезія IV тисячоліття до нашої ери...

Від каміна іронічне: хм!

— Гордію?

— Я! — відгукнувся той, розпалюючи вогонь. — Обіцяли гарячого чаю. Я чекаю на чай.

Знову у темряві щось проторохкотіло підлогою — Кіцмань прогнав з кута в куток якийсь горіх чи щось із Лідиного косметичного арсеналу. Помаду чи туш. У проріз дверей впливло світло ліхтарика — він світив із чола Божки, як у шахтаря у забої. Бора за нею обережно несла ще одну тацю, зі склянками та вином.

— А давайте грати у гру, — запропонувала Божка. — Розбирайте горнятка з чаєм! Обережно, гарячі. «Вірю-не-вірю» називається. Кожен із нас по черзі розкажує щось, правдивий випадок із життя або вигадану історію, а тоді запитує: «Вірите?»

— Як це? Не второпала...

— Дивіться. Нас — п'ятеро, так? Слухаємо когось одного, потім кожен каже: «вірю» чи «не вірю», а тоді оповідач має сказати, вигадав він свою оповідку чи не вигадав. Той, хто вгадав, отримує один бал. Хто врешті-решт набере більше балів, той переможець. Зрозуміли?

— Хто буде першим?

— Нехай Божка й буде першою. Тільки ліхтарик вимкни, очі сліпить.

— Добре, — миттєво погодилась дівчинка.

Її обличчя зникло у темряві. З-під столу знову почулося, як Кіцмань катуляє щось підлогою.

— Цього котика, нашого Кіцманя, я не знайшла. Мені його подарували.

— Правда? — здивувалась Бора.

— Неправда!

Очі поступово звикали до світла від свічки — його цілком достатньо було, аби бачити обличчя усіх, хто за столом. Тим часом у каміні розгорялося полум'я, наповнюючи кімнату мерехтливими сполохами і теплом.

— Неправда! — повторює Божка. — Це вигадка. Котика я знайшла біля кіоску «Все для дому», у коробці з-під печива. Зрозуміло? Ось за таким принципом граємо. Можна ставити запитання, уточнювати деталі. Це була пробна куля. Поїхали! Іване Івановичу, починайте.

Крісло під Іваном Івановичем рипнуло, він прокашлявся, помовчав, а тоді:

— У молоді роки я мріяв малювати квітами. Тобто як малювати? У сенсі — саджати їх так, наче картини створюю. Великі, живі. Щоб від ранньої весни до пізньої осені квіти буяли, одні, другі, треті... Мріяв про таке, але ніколи цього й не зробив. Усе думав, встигну... А ще хотів навчитись танцювати шейк...

Він зробив паузу. Усі чекали, розгубившись: усе? кінець? чи далі буде?

Виявилось, не все.

— ...І я пішов до школи танців, — повів уже впевненіше Іван Іванович. — Там вчили танцювати вальс і польку, а я хотів танцювати шейк. Саме шейк. Самотужки у мене нічого не вийшло, отож я так і не навчився танцювати шейк. Ще одна мрія залишилася мрією.

Зміст

ГАЛИНА ВДОВИЧЕНКО

Никифор та інші чоловіки у грі «Вірю-не-вірю»
(*Варіації на тему роману «Бора»*). 3

ОЛЕКСАНДР ВІЛЬЧИНСЬКИЙ

Маслини на десерт. 37

ВАСИЛЬ ГАБОР

Портрет чоловіка з круком 57

Світ Меденція 67

Абетка, або Мої перші
та пізніші враження від української азбуки. 74

ВОЛОДИМИР ЄШКІЛЄВ

Вчитель Одуван та його Позитивне Коло. 80

СТЕПАН ПРОЦЮК

Під крилами великої Матері (*Уривки з роману*) . . . 94

НАТАЛЬЯ РОЩИНА

Второе рождение 119

КУЗЬМА СКРЯБІН

Я, «Победа» і Берлін (*Уривок*). 151